

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Quæstio 4. Vtrùm omnes Confessarii Regulares possint dispensare cum
sæcularibus, in irregularitate ex homicidio, etiam voluntario omninò
occulto?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

QVÆSTIO IV.

Virum confessorii Regulares possint dispensare cum secularibus, in irregularitate ex homicidio voluntario omnino occulto?

1. **A**ffirmativam partem sustinent non pauci ex duplici privilegio, alio Eugenii Quarti per Bullam concessio Monachis S. Benedicti in compendio Mendicantium insertam. Alio Sixti Quarti per Bullam Minimis concessio, quod habetur in libro, cui titulus, *Monumenta Ordinum*. Primum Eugenii IV. (ut videre est in citato compendio, verbo, *Absolutio*, quoad seculares 2. num. 9.) concedit facultatem absolviendi: * A quibuscumque suspensionum, excommunicationum, & interdicti sententiis, aliisque Ecclesiasticis censuris, & penis, quas à jure, vel ab homine satisfactione injuncta, incurrisse, quomodolibet censentur. * Nominem autem penarum, venire irregularitates ex delicto provenientes, est multorum sententia, quam tenet Thom. Sanchez in *Sum. lib. 6. cap. 5. num. 178.* & alii, quos refert Suarez *tom. de Censuris. disp. 40. sect. 3. num. 3.* & de Relig. *tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 21. num. 16.* ubi bene cadit, verbum *Absolviendi*, pro verbo, *Dispensandi*, sæpe solere sumi.

2. Et ut nulla posset dubitandi ratio manere, utroque utitur Sixtus Quartus in Bulla citata, in qua concessit Fratribus Ordinis Minorum facultatem ad confessiones audiendas, & ab omnibus excommunicationibus, suspensionibus, & interdictis, & super quacumque irregularitate Ordinario, tam à jure, quam ab homine reservatis, toties, quoties opus fuerit, absolviendi, dispensandi, ac vota quacumque commutandi, si cut potest Dioecesanus. * Simile privilegium concessit etiam Julius Secundus, ut refert M. Hinojosa ubi infra.

3. Ex quibus sic formo argumentum. Omnes confessorii Regulares, utpotè qui privilegiis Minimorum participant, possunt cum secularibus dispensare in omnibus irregularitatibus, in quibus potest Episcopus: sed Episcopus potest dispensare in irregularitate proveniente ex homicidio voluntario omnino occulto, nempe quod nec probari potest in iudicio, nec in notitiam hominis devenire, nisi ex confessione occisoris, ut supra q. 2. num. 7. probatum est: ergo & confessorii Regulares. Consequentia est evidens ex præmissis. Et idè ita expressè tenet M. Antonius de Hinojosa in *director. decis. Regul. verb. Dispensari in seculares. fol. 187.* ubi ait: * Dispensare possunt fratres Confessores cum secularibus in quacumque irregularitate, super qua Ordinarius dispensare potest. Concessit Sixtus Quartus, & Julius Secundus. * Et ex eodem privilegio idem tenent Portel in *respons. tom. 1. cap. 3. num. 1.* & 2. & Corduba in *Sum. verb. Absolutio. casu 43.* Quos sequitur Brunus Cassaigne in *Privileg. Regul. tract. 5. cap. 4. prop. 1.* ubi sic: * Verum non levis difficultas est, si confessorii Regularis potest dispensare (cum secularibus) super irregularitate homicidii voluntarii omnino occulto? (nempe, quod ita occultum est, ut à nemine possit in notitiam hominum adduci, nisi à solo occisore.) Respondetur, posse Confessarium ante dictum dispensare super dicta irregulari-

tate, quoniam Episcopus potest super illa dispensare, ut tenent Covarr. Abbas, Castrensis, Angelus, Bannez, Vivaldus, & alii. Sed Confessarius Regularis eadem, quoad hoc facultate pollet, ergo id similiter potest. *

4. Eandem sententiam tenent Rodriquez, Joannes de la Cruz, Caspensis, Bassæus, Pellizarinus, Martinus de S. Joseph & alii, apud Dianam omnino videndum p. 11. tract. 4. resol. 3. Quos sequitur Rever. P. Leander à Murcia Capuccinus in *Quæst. Regul. cap. 7. quæst. 8. n. 92.* dicens: * Pueden dispensar en todas las irregularidades, en que dispensa el Obispo, no solo por derecho comun, sino tambien en las que dispensa por derecho especial del Concilio Tridentino. * Sic ibi cum aliis.

5. Hæc opinio, ni aliunde privilegia revocata ostendantur, videtur valde probabilis: ad id què judicandum, non parum movet auctoritas sapientissimi Patris Magistri Arauxo, Episcopi Segovienensis, in *Dei. Moral. tract. 2. g. 11. num. 13.* ubi sic scribit: * In materia favorabili, qualis est ista de dispensando in irregularitatibus, non requiritur intrinseca probabilitas, sed sufficit extrinseca virorum non infima notæ, ob quorum auctoritatem non potest evidenter convinci contrarium. *

6. Dices, hoc privilegium non esse in usu. Verum cum pro solo conscientie foro concessum fuerit, & idè ejus usus secretissimus sit, quis poterit cum fundamento affirmare, non esse in usu, apud doctos, saltem Regulares, peritosque; licet apud ignaros, & facultatem, quam habent, ignorans, in usu non fuerit. Ut omittam, privilegia omnia per non usum revocata, revalidata fuisse per Paulum V. ut tradit Joannes de la Cruz *lib. 2. cap. 5. dub. 2. conclus. 2.* dicens: * Ut privilegium per non usum revocetur, requiritur notitia talis privilegii, & non usus centum annorum juxta dicta cap. 3. dub. 2. tum etiam quia juxta dicta dubio 5. privilegia etiam per non usum revocata, jam sunt per Paulum V. revalidata. * Et Eugenius Quartus (ut refert Diana 3. p. tract. 2. resol. 88.) concessit Benedictinis, quod possint uti suis privilegiis, etiam si contra illa habuerint contrarium usum: quo privilegio per communicationem omnes Regulares fruuntur. Ergo ex non usu præfati privilegii gratis concessio, nil contra nostram conclusionem deduci potest. Quod multis probat Martinus de S. Joseph in *Regul. Sancti Franc. in declaratione Brevium. verb. Dispensare. folio 575.* Nequebunt verò Religiosi Societatis simili privilegio uti, quia non est eis communicatum à Rever. Patre Generali, prout in nostra Religione ad cujusvis privilegii participationem necessarium est, ex concessione Gregor. XIII.

7. Cæterum, quamvis, me iudice, negari prudentem nequeat, præfatum privilegium à Sixto Quarto concessum fuisse; propter auctoritatem tot, tanto- rumquè Doctorum id testantium; semper tamen Regularibus consulere, ut eo non utantur. Nam usus talis privilegii odiosus est Episcopis, quia raro ad illos erit secularium recursus pro dispensatione irregularitatis. Si enim Regulares dispensent cum secularibus, in quacumque irregularitate possint Episcopi, & hujusmodi privilegio utantur, dispensare poterunt, ut bene expendit Diana supra, quoties opinio probabilis Pro Episcopo inveniat; ac proinde in irregularitate vera Bigamiae, quoad ordines minores, & simplex beneficii. Secundo, super irregularitate occulta ex defectu natalium. Terzio, in irregularitate ex defectu lenitatis. Quarto, in irregularitate ex mutilatione alicujus membri. Quinto, in

Irregularitate propter delictum deductum ad forum contentiosum, iudicio finito, punitum. Sexto, in irregularitate occulta hæresis. Septimo, in contracta in bello iusto. Octavo, in proveniente ex homicidio casuali occulto, imò etiam publico, & in ex repentina rixa orto, et si directè volito, & ita (concludit Diana) videtur dicendum in aliis casibus, in quibus Episcopis (nempe jure ordinario) licitum est, super irregularitate cum secularibus dispensare. Nam in his posse Confessarios Regulares dispensare vigore privilegii Sexti Quarti, Julii Secundi tradiderunt Doctores superius adducti. * In supra enumeratis autem posse Episcopum dispensare, est opinio Doctorum, qui videri possunt apud illum p. 4. tract. 2. in resolut. 64. 69. 71. 72. 97. & in p. 7. tract. 2. resolut. 25. 27. 29. 31. & 32. Quos sequitur Frat. Antonius Baco in sum. disp. 30. cap. 12.

8. Quapropter usus prædicti privilegii omnino dissuadendus est Regularibus, ut merito consulunt Portel, & Diana ubi supra. Imò & Prælati idem consulerem; & quod subditis, sub præcepto, præfati privilegii usum prohibeant: tanta enim potestatis usus non expedit omnibus Confessariis Regularibus, sed ad summum Prælati, & viris aliis doctrina, & morum integritate vigentibus.

QVÆSTIO V.

Utrum virtute Bullæ Cruciatæ possit absolvi, seu dispensari irregularitas ex delicto, quæ est purè pœna peccati?

1. **A**ffirmativa sententia est communis Thomistarum, quos refert, & sequitur M. Barnabas Gallego ex Ordine Prædicatorum in *Exposit. Bullæ, claus. 9. p. 2. c. 9. dub. 139.* ubi sic: * Respondeo pures, quæ irregularitas contrahitur per penam delicti, es veridica, & propria censura, & assè se pœde absolvere per virtutem Bullæ, quæ concedit, pœda el Confessor electo per eam absolvere de qualescunque peccatis, & censuras. Esta doctrina es constante en la Florentissima Escuela del Angelico Doctor Santo Thomas de Aquino. * Et iterum in *infra folio 140.* * Esta nuestra doctrina es común entre los Doctores de la Escuela de Santo Thomas, Enseñanza el Maestro Ledesma, el Maestro Soto, el Maestro Bartolomé de Medina, el Maestro Banniz. Los Maestros Miguel Salón, y Pedro de Aragón, el Maestro Nunno, los Maestros Fray Melchor Cano, y Fray Juan de Orellana. El Maestro Alvarez, el Maestro Cofnejo, el Maestro Cabrera, y el Maestro Fray Juan de la Cruz en el Directorio dize, quæ es probable, y quæ es común de los Thomistas. * Hæcens M. Gallego ubi supra, qui, ultra citatos, refert Cordubam, Moure, Carrillo, Joannem Gutierrez, Naldum, & Rodriguez. Unicum hujus sententiæ fundamentum est, quod irregularitas, quæ est purè pœna delicti, est censura: cum ergo per Bullam possit absolvi à censuris reservatis Episcopis toties quoties, & à reservatis Pontifici semel in vita & semel in morte, sequitur evidenter posse similiter absolvi ab irregularitate, quæ est purè pœna delicti.

2. Secunda verò sententia, omnino tenenda, ne-

gat irregularitatem, quæ est pœna delicti, possit absolvi, seu dispensari virtute Cruciatæ, imò etiam contrariæ improbabilitatis notam incurrat, & hanc solam, dicit, Sotum in hac re misere errasse, Thomistarum militare, ex eadem Florentissima Schola, Martin de Ledesma 2. p. tom. 4. apud Baco de Irregular. in Regul. 4. & Ludovicus Lopez in *regul. conf. q. 2. cap. 92.* Citantur etiam Mantius, Perreus in *sum. cap. 27. num. 194. & 250.* & est controversia inter Doctores Societatis, ad eam, ut communem vocatam probabilem ab uno Patre S. M. Aristoteli expungendam illi iudicavit: sic communem non est ullo modo tenenda sententia, quæ in contrarium est prædicti. Quapropter Gallego in *Irregular. cap. 4. fol. 5.* iuste conqueritur de Magistro S. M. Palam, quod in indicelibrorum expurgatione hæc sententiam expunxit, & damnavit in uno Emanueli S. cum eam sui Thomistæ ferè unanimi consensu sequantur. Et Dicastillo de *Censuris, tract. 10. lib. 4. num. 86.* miratur, * id potius in Emanueli S. carum fuisse, expedit corrigi, cum tamen per octo annos in Soto, & aliis ea sententia prius fuisset mandata. * Unde in illo, inquit, potius corrigi domesticum, & ejusdem doctrinæ Dominice familiæ Correctorem, urea ratione incipere pulchrum domo Dei. *

§. I.

Secunda sententia efficaciter susdetur.

3. **H**ic igitur secunda sententia negant, irregularitatem ex delicto posse absolvi virtute Cruciatæ, tubens adhæreo; cujus fundamenta apud Doctores passim reperies. Unum ego superaddam, quod contrariam omnibus in viam reddat. Nimirum, aut illam non esse probabilem, aut probabilem esse, virtute Cruciatæ absolvi, & dispensari potest irregularitatem ex homicidio proveniente. 4. Ratio dilectior est, quia irregularitas ex homicidio est purè pœna peccati, ergo si irregularitas quæ est purè pœna, possit absolvi, seu dispensari virtute Cruciatæ, negari id nequibit de irregularitate ex homicidio. Quod autem hæc pœna sit, apertis evincitur argumentis. Nam Doctores purè pœnam esse, negant, in eo fundantur, quod duplex irregularitatis species in irregularitate ex homicidio contineatur: alia, quæ est in pœna delicti, alia ex indecentia, seu ex defectu lenitatis: his enim vocantur eadem species significari solet, quam, simul cum pœna delicti, in prædictam irregularitatem coalescentem concurrere, putant auctores, quæ est irregularitas ex homicidio non esse purè pœnam, ut videre licet apud Magistrum Gallego ubi supra, Bart. de Medina in *sum. lib. 1. cap. 11. §. 9.* apud Banniz in *sum. lib. 1. cap. 11. §. 9.* apud Henricum de B. *dulgent. lib. 7. cap. 13. num. 54.* in *Gloss. 4. apud Mantius in *sum. cap. 27. num. 194.* & apud Rodriguez tom. 1. *Quest. Regul. q. 24. art. 11.* & apud Dianam p. 4. tract. 2. resolut. 85. Itaque si ostendamus irregularitatem ex defectu lenitatis, quæ alius verbi dicitur, ex indecentia, ut ex defectu significati-*